

PLAN

Mål och budgetskrivelse 2025–2027

Fastställd av barn- och utbildningsnämnden
Framtagen av utbildnings- och arbetslivsförvaltningen
Datum 2024-03-19
Ärendenr BUN 2024/6
Version 1.0

Mål och budgetskrivelse 2025–2027

Innehåll

Mål och budgetskrivelse 2025–2027 BUN	3
1. Verksamhetsbeskrivning samt bedömning av balans	3
1.1 Inledning, beskrivning av nämndens uppdrag	3
1.1.1 Förskolan	5
1.1.2 Grundskolan inklusive anpassad skola.....	7
1.1.3 Kulturskolan.....	9
1.1.4 Barn- och elevhälsa	10
1.2 Bedömning av balans mellan uppdrag, mål och resurser 2025–2027	12
2 Mål	14
2.1 Beslutade mål	14
2.2 Revidering av befintliga mål	15
2.3 Förslag till nya mål	15
3 Behov och prioriteringar av resurser 2025–2027	15
3.1 Inledning, behov prioriteringar	15
3.1.1 Förskolan.....	15
3.1.2 Grundskolan inklusive anpassad skola	16
3.1.3 Barn- och elevhälsa	16
3.1.4 Kompetensförsörjning, gemensamt.....	17
3.1.5 Digitalisering	18
3.1.6 Kvalitetsutveckling.....	18
3.1.7 Driftkonsekvenser gällande investering och nybyggnation av lokaler	19
3.2 Driftbudget 2025 - 2027	20
3.2.1 Ramförändringar i sammandrag	20
3.2.2 Resursfördelningsmodell	20
3.2.3 Generella statsbidrag enligt finansieringsprincipen	23
3.3 Kompensation för externa avtal	24
3.4 Taxor och avgifter, interna och externa	25
4 Investeringsförslag med motiveringar 2025–2029	25
4.1 Lokaler	25
4.1.1 Redovisning kring Alléskolan	26
4.2 IT-investeringar	26
Bilageförteckning	27

Mål och budgetskrivelse 2025–2027 BUN

1. Verksamhetsbeskrivning samt bedömning av balans

1.1 Inledning, beskrivning av nämndens uppdrag

Nämndens uppdrag

Enligt barn och utbildningsnämndens reglemente: Barn- och utbildningsnämnden har utifrån tilldelade resurser ansvar för att fullgöra regionens uppgifter inom det offentliga skolväsendet vad avser utbildning i form av förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola.

Barn- och utbildningsnämnden svarar för elevhälsan inom sitt verksamhetsområde.

Nämnden har också ansvar för pedagogisk omsorg.

Nämnden har också ansvar för Region Gotlands kulturskola och Science centret Fenomenalen.

Nämnden ansvarar även för de uppgifter skollagen ålägger regionen när det gäller fristående skolor, vars verksamhet riktar sig mot den personkrets som rymms inom nämndens verksamhetsområde, samt enskilt bedrivna förskolor, fritidshem och pedagogisk omsorg.

Nämndens nulägeskarta

Nulägeskartan är ett stöd för att beskriva och tydliggöra verksamhetens grundförutsättningar för att skapa en gemensam bild av verksamheten och vägleda verksamheten till de förflyttningar som behöver göras för att nå målbilden. Nulägeskartan är grunden för verksamheternas nulägesanalys.

Målgrupper vi finns till för och deras viktigaste behov

- Barn och ungdomar 1–16 år som är inskrivna i förskola och elever som från det barnet fyller sex år omfattas av skollagen.
- Elever som är mottagna i den anpassade grundskolan och gymnasieskolan. (tidigare grund- respektive gymnasieskolan)
- Elever som är inskrivna i kulturskolan.

Viktiga styrdokument och planer

- Skollagen
- Läroplan för förskolan och grundskolan
- Kommunallagen
- Regional utvecklingsstrategi
- Styrkortet
- Barnkonventionen
- Vägledning för elevhälsan
- Arbetsmiljölagen
- Socialtjänstlagen
- Offentlighets- och sekretesslagen

- Hälso- och sjukvårdslagen
- Patientdatalagen
- Diskrimineringslagen

Verksamhetens viktigaste processer

- Alla barn och elever ges förutsättningar att slutföra grundskolan med gymnasiebehörighet
- Kompetensförsörjning för att säkerställa behörighetsgraden

- Fortsätta stärka det förebyggande och hälsofrämjande arbetet (för att ge möjlighet till hälsa genom hela livet)
- Likvärdig och kvalitativ verksamhet
- Bästa möjliga verksamhet utifrån givna ekonomiska förutsättningar
- Samverkan med verksamhetsgrannar (socialtjänst, hälso- och sjukvård och polis)

Verksamhetens resultat

- Förskolans kundnöjdhet
- Andel legitimerade förskollärare
- Antal barn/lärare med förskollärlig legitimation, kommunal regi
- Andel heltidstjänster med eftergymnasial utbildning för arbete med barn, förskolan
- Andel elever som når betyget E i åk 6 i svenska och matematik, flickor och pojkar
- Andel elever i åk 9 som når kunskapskraven i alla ämnen
- Andel elever i åk som når behörighet till yrkesprogram på gymnasiet

Verksamhetens nyckeltal

- Andel inskrivna i förskolan
- Antal medarbetare per barn och elev
- Andel behöriga lärare
- Elevhälsans kompetenser per elev
- Kostnad per inskrivet barn i förskolan
- Storlek på barngrupper
- Antal nyanlända
- Antal medarbetare per rektor

Omvärldstrender och deras konsekvenser för verksamheten

- Demografi, färre i arbetsför ålder och därför större konkurrens om arbetskraften. Det blir svårt att säkerställa behörighet på alla våra enheter.
- Kompetensförsörjningsutmaning, ökande konkurrens, försämrad kontinuitet, ökad stress för befintliga medarbetare samt ökad stress kring rekryteringar
- Säkerhetspolitiska läget, En orolig omvärld och det säkerhetspolitiska läget, som kan medföra flyktingar som innebär t ex omflyttning från områden p.g.a. klimat, krig, fattigdom, politiskt förtryck etc. Kris- och katastrofberedskap är allt viktigare
- Lågkonjunktur, kostnadsökningar, inflation och ökad ekonomisk oro

Verksamhetens största risker och utmaningar

- Lärarbrist/kompetensförsörjning
- Elevtapp till fristående huvudman, nyetableringar
- Skolstruktur som inte kompenseras ekonomiskt
- Ökad psykisk ohälsa
- Säkerhet i skolan
- Risk för bristande likvärdighet avseende exempelvis tillgång, förutsättningar, elevhälsa, skolstruktur

- Investeringsbehov stor del av lokalbeståndet

Verksamhetens arbete för hållbarhet

- Ekologisk hållbarhet, vattenbrist till exempel men också ökad medvetenhet hos barn och elever kring frågor om klimatneutralitet, miljöpåverkan och en grön omställning.
- Social hållbarhet, frågor om jämställdhet, normer, mänskliga rättigheter kommer att få större vikt i verksamheternas uppdrag.
- Ekonomisk hållbarhet, att lämna en ekonomi i balans till de som kommer efter oss. Att utjämna skillnader i uppväxtvillkor för en ökad likvärdighet genom ett aktivt resursfördelningssystem.

1.1.1 Förskolan

Föregående år beskrev Förskolan Gotland behovet kring kompetenshöjande insatser, ökad ram för Omsorg kväll och helg, kompetensförsörjning samt utökat ledningsstöd. Under 2024 och framåt kommer Omsorg kväll och helg samt ledningsstöd fortfarande vara aktuellt, men mer utifrån minskat barnantal som fördyrar för de små enheterna där en höjning av grundbeloppet krävs för att lösa den personalbemanning som krävs för att upprätthålla öppettiderna inom förskolan.

Utifrån rådande nulägesanalys och kommande utmaningar ser därför Förskolan Gotland följande behov:

Höjning av grundbelopp

Efter höstens oväntade minskning av barnantal i Förskolans Gotlands verksamhet kan det konstateras, trots stor handlingskraft hos både rektorer och medarbetare med snabba förändringar i verksamheterna, att budgeten inte kunde hållas i balans under 2023. Under de kommande fyra åren kommer det vara en fortsatt minskning av antal barn vilket kommer generera en minskning av intäkterna med ett genomsnitt på 2,5 miljoner kronor per år. Förskolan Gotland har arbetat de senaste åren med att minimera kostnader och effektivisera organisationen utifrån de budgetförutsättningar som givits och har haft ett överskottsresultat de senaste åren. Medvetenheten har varit hög hos rektorerna, men överskottet har även berott på statsbidrag för sjukfrånvaro som utgick från och med 2023. I och med de oväntade förändringarna i barnantalet under hösten 2023 blev det svårt att korrigera rådande organisation med bara någon månads varsel. Det innebar att trots genomgående planering som visade på ett resultat i balans, blev årsbokslutet negativt. Enligt prognoser kommer det bli fortsatt minskat barnantal framöver. Förskolorna kan anpassa antal medarbetare per barn, dock finns det en gräns för effektivisering då det krävs ett visst antal medarbetare per förskola för att kunna säkerställa bemanning utifrån de öppettider som ska finnas på förskolorna och som är beslutade av nämnd. Det minskade barnantalet ökar gör då att kostnaderna per inskrivet barn ökar. Det blir främst de mindre förskolorna som blir drabbade av detta då vårdnadshavare ofta arbetar i Visby och därför har barnen vistelsetid en stor del av dagen, vilket kräver bemanning både tidig morgon och kväll.

Ur ett kvalitetssäkrat perspektiv blir det även svårt för mindre förskolor att klara budget då rektorerna även behöver säkerställas att det finns ett godtagbart antal förskollärare/barn för att säkra kvaliteten på utbildningen och undervisningen. Detta försvårar för verksamheterna att hålla sin budget i balans. Tydliga exempel är Eskelhem, Vänge, Lärbro, Fårösund och Öja förskola, där Vänge och Lärbro tidigare år endast haft budget i balans på grund av svårigheten att rekrytera behörig personal. Även förskolorna i Visbyområdet behöver

hantera det minskade barnantalet då de har svårt att bära sig ekonomiskt utifrån andelen förskollärare kontra barnskötare.

Även neddragningar i andra förvaltningar påverkar hur förskolans kostnad per barn ser ut i och med ökad bemanning. De senaste åren har medarbetarna fått en ökad arbetsbelastning genom att stödet från måltidsenheten minskat. Även fast Förskolan Gotland och måltidsenheten delar på den minskade kostnaden som det innebär har Förskolan Gotland svårt att bemanna upp för det förlorade stödet. Det är svårt, till och med omöjligt, att anställa en individ på cirka 25 procent för att sköta hanteringen runt måltiderna. Det här skapar arbetsmiljöproblem och stress hos medarbetare när fokus tas från kärnuppdraget.

I förra budgetskrivelsen beskrevs problematiken kring minskade statsbidrag och att Förskolan Gotland skulle gjort ett negativt resultat 2022 utan de riktade statsbidragen. Framåt ser prognosen för statsbidrag ut att fortsatt ha en negativ trend, då det för 2024 är något minskat statsbidrag för att under 2025 minska ytterligare. Exakt summa för Gotland är svårt att veta i dagsläget, men det blir troligen en minskning på cirka 1 miljon kronor för 2025. Detta kommer skapa svårigheter att bibehålla kvalitet kring utbildning och undervisning.

Det finns en risk för att Förskolan Gotland inte kommer att kunna bidra till den övergripande måluppfyllelsen ”**Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027**” eftersom antalet medarbetare behöver anpassas till antal barn för budget i balans.

Ledningsstöd

Precis som föregående mål- och budgetsskrivelse finns det ett behov för att utöka ledningsstödet i form av specialpedagoger, pedagogiska utvecklare samt biträdande rektor för socioekonomiskt utsatta områden. Rektorer inom förskolan har en hög belastning med många medarbetare per chef. De kan ansvara för upp till 110 medarbetare på upp till 7 enheter. Rektorerna kan som mest ha stöd av två biträdande rektorer utifrån dagens ekonomiska förutsättningar.

Rektorers arbetsbelastning har även ökat de senaste åren. Det beror bland annat på det stegrande kravet från samhälle och vårdnadshavare på individuella lösningar och särskilda stödinsatser. Antalet barn med behov har ökat vilket även ökar behovet av god samverkan med andra myndigheter. Det minskade stödet kring ekonomi och HR har också inneburit en ökad belastning för rektorerna de senaste åren. Ett närmare ledarskap med färre medarbetare kan minska sjukfrånvaron hos medarbetarna. Det skulle också förbättra arbetsmiljön och minska stressen hos både medarbetare och rektorer. Vilket i sin tur skulle förmodligen leda till mindre kostnader i slutänden.

Den här frågan kan även ses ur ett jämlikhetsperspektiv mellan chefer inom Region Gotland där det idag varierar stort kring antal medarbetare. Det finns förvaltningar som har 8-10 antal medarbetare per chef vilket ligger mer i paritet med vad forskning visar är ett rimligt antal medarbetare per chef.

Utökning av specialavdelningen Myggan

Idag har Förskolan Gotland två specialavdelningar med två olika inriktningar, språkförskolan samt Myggan för barn med funktionsnedsättning. Det finns en inriktning sedan flera år tillbaka att specialavdelningen Myggan som är en integrerad avdelning på förskolan Humlan, ska utökas från fem platser till tio platser när det periodiska underhållet på Humlans förskola nu genomförs och ska vara klart 2025. Kostnaden för att öka antal

platser gäller utökad personalstyrka för att täcka de speciella behov som dessa barn har. Rambudgeten skulle behöva utökas med det dubbla, för att täcka de kostnaderna som uppstår när avdelningen blir dubbelt så stor, för att fortsatt kunna hålla en budget i balans.

Öppna förskolan

En verksamhet som ser ett stort ökat behov är den öppna förskolan i Visby och Hemse. I dagsläget har öppna förskolan i Visby öppet tre dagar i veckan. Öppna förskolan är till för alla, men oftast är det de mest utsatta i samhället som söker sig till öppna förskolan som blir trygghetskapande och en mötesplats. Här får föräldrar stöd i att skapa anknytning till sitt barn och råd och tips för en bra start i livet.

Öppna förskolan ska bland annat täcka upp behov som babygrupper, blandade åldersgrupper, babymassage, tvillinggrupper, grupp för yngre föräldrar, grupp för äldre föräldrar. Det ska finnas tid att ta emot föräldragrupper från BVC, samarbete och besök av bibliotek, BVC, psykolog, amningshjälp, HLR-utbildningar med mera.

Idag har öppna förskolan inte två heltidstjänster och när de två medarbetarna väljer att sluta till hösten 2024 kommer det vara svårt att rekrytera två tjänster som endast är på 60 procent vardera. Öppna förskolan behöver få chansen att utvecklas och vårda de behov som finns av samhället. Det finns annars en överhängande risk att familjer i behov av stöd missas i och med att det fattas medarbetare. För att öppna förskolan ska vara en fungerande verksamhet behöver den kunna vara öppen minst 4 dagar i veckan vilket innebär arbetstid på mellan 80-100 procent för två medarbetare.

1.1.2 Grundskolan inklusive anpassad skola

Utifrån nulägeskarta och kommande utmaningar ser vi följande behov inom grundskola, resursskola och anpassad skola.

Ekonomistöd

Över tid har närhet till ekonomistöd minskat i omfattning. Rektorer upplever inte att de har tillräcklig kompetens att följa sin skolas ekonomi på den verksamhetsspecifika detaljnivå som behövs för att kunna hålla budget i balans. Det stöd som ges från regionstyrelseförvaltningen upplevs inte som tillräckligt.

Får rektor nära och verksamhetsspecifikt stöd finns större möjlighet att anpassa kostnader till tilldelade medel.

Ledningsstöd

Rektorers arbetsbelastning ökar både i grundskola och anpassad skola. Ökat antal elever som har behov av särskilda insatser i kombination med stegrande krav från vårdnadshavare på individuella lösningar ökar stressnivån hos rektorerna. Utifrån rådande ekonomiska läge finns inga marginaler att öka det särskilda stöd som skollagen kräver.

Det behövs god samverkan med andra myndigheter för de elever som har större individuella behov av stöd och anpassningar, vilket medför ytterligare arbetsuppgifter.

Rektorer får allt fler digitala system inom administration att hantera. De upplever även att det centrala ekonomistödet från regionstyrelseförvaltningen inte räcker till.

I den årliga medarbetarundersökningen visar resultatet att 47 procent av rektorerna skattar sin stress på röd nivå, 32 procent på gul nivå och endast 21 procent på grön nivå, vad gäller arbetsbelastning. Det är inte ett tillfredsställande resultat.

Rektorer har många underställda medarbetare i sin organisation. Rektorer behöver framåt ökat ledningsstöd och färre medarbetare för att få en bättre arbetsbelastning och för att genomföra sitt komplexa uppdrag.

Skolskjutsar inom anpassade skolan och resursskolan

Den indexökning som varit för externa avtal som exempelvis kostnaden för skolskjutsar har ökat och ryms inte inom befintlig ram, men även kostnaden för delat boende har ökat kraftigt, det vill säga elever som bor hos skilda vårdnadshavare.

Utöver detta finns även svårighet att hitta aktörer som kan utföra dessa skjutsar.

Utökad elevhälsa inom resursskola.

Resursskolan startade läsåret 2021. Inriktningen är elever med språkstörning samt elever som har så stora svårigheter att undervisning inom ordinarie grundskola inte är möjlig. Elevgruppen förväntas öka och det behövs ytterligare förstärkt stöd från elevhälsa för att eleverna skall ges möjlighet att nå målen. De kompetenser som behövs är skolpsykolog, kurator och specialpedagog.

SIG – särskilda insatsgrupp

Förvaltningen har ett särskilt uppdrag att tillsammans med socialförvaltningen ta fram en modell för hur förvaltningarna i samverkan kan arbeta med barn och ungdomar som begår brott. En arbetsgrupp har tillsatts och leds av strateg från regionstyrelseförvaltningen inom det brottsförebyggande området.

I arbetsgruppen deltar representanter från grundskolan, polisen och individ- och familjeomsorgen. Arbetsgruppen har jobbat med att skapa en gemensam lägesbild samt att omvärldsspana hur andra kommuner med liknande utmaningar arbetar. Uppdraget för gruppen har varit att ta fram en modell att arbeta utifrån samt se på en struktur för att organisera detta. Arbetsgruppen har nu enats om att inleda ett arbete i samverkan utifrån arbetssättet Sociala insatsgrupper (SIG) som är ett kunskapsbaserat arbetssätt. SIG är en samverkansform som vänder sig till ungdomar med en hög risknivå att begå brott samt för att lämna en kriminell livsstil. I arbetet samverkar socialtjänst, skola och polis när ungdomen och dennes nätverk.

Efter att ha tittat på andra kommuner så har Polis, skola och socialtjänst nu tagit fram en struktur och en organisation för hur detta skulle kunna se ut på Gotland. Modellen skulle kräva en organisation i form av en styrgrupp, en beredningsgrupp och en operativ samverkansgrupp. Utöver det så behövs viss kompetensutveckling inom området. Ett införande av modellen kräver ett annat och utökat arbetssätt än vi har idag vilket även innebär en resursförstärkning.

För skolans del kräver modellen en resurs i form av en skolsamordnare som är en aktiv samverkanspart i arbetet.

Personalförstärkning anpassad skola, resursskola och särskilda undervisningsgrupper.

Anpassade skolan och resursskolan förväntas växa i antal elever under kommande år. Nuvarande rambudget räcker inte till för de behov som finns i dessa verksamheter. Anpassad skola fick till 2024 budgetförstärkning för den volymökning som var 2023. Antalet elever i den anpassade skolan kommer fortsätta att öka under 2024 för att till 2025 stabilisera sig, se avsnitt 3.2.3 resursfördelningsmodell. Grundskolan ser även ökat antal elever i behov av förstärkt särskilt stöd. Dessa elever har behov av undervisning i mindre sammanhang med behöriga lärare. Det kan ske i form av en till en undervisning, studio, alternativt särskilda undervisningsgrupper. Dessa satsningar är kostnadskrävande men ger ett tydligt resultat i form av ökad närvaro, bättre mående och bättre skolresultat för eleverna.

Specialpedagogisk kompetens

Andelen elever som behöver stöd av specialpedagogisk kompetens ökar. Likvärdigheten mellan skolorna på Gotland skiljer sig åt då det saknas personal med denna kompetens inom vissa enheter. Elever får då inte kontinuerligt stöd vilket kan ges på de skolor där denna kompetens finns på daglig basis.

Samordnad individuell plan – SIP

För elever i behov av samordning mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och skola finns verktyget (SIP) Samordnad individuell plan. Tidigare kunde bara socialtjänst eller hälso- och sjukvård kalla till SIP. Nytt är att skolan nu kommer att bli en jämbördig part i detta arbete och då även kan kalla till SIP. Till detta krävs utbildning för berörda personer. En SIP-samordnare inom elevhälsan behöver anställas.

Kompletterande kompetenser

Nationell lärarbrist råder och läget spås bli värre framöver. Gotland har störst utmaningar av alla kommuner att säkerställa tillgången på legitimerade lärare framåt. Nya vägar med kompletterande kompetenser måste provas för att stödja våra elever och vår lärarkår. Kompletterande kompetenser kan stödja lärare och elever på ett sätt som främjar arbetsmiljön. Lärare kan få ägna sig åt undervisning vilket minskar stress hos dem och eleverna. En viktig kompletterande kompetens är socialpedagoger som kan hjälpa till i arbetet med frånvarande elever och i arbetet med individuella lösningar som vissa elever behöver.

Kompetenshöjande insatser

Andelen legitimerade lärare mot fritidshem är låg. Svårigheten att rekrytera denna yrkeskategori är stor. För att öka möjligheterna att kunna anställa behörig personal planeras för en satellitutbildning inom vuxenutbildningen. Om ansökan godkänns så är det Linköpings universitet som kommer att genomföra en erfarenhetsbaserad utbildning som steg 1 och en öppen utbildning som steg 2. Kursstart ht-25. Det skulle möjliggöra för redan befintlig personal utan utbildning att ta steget att utbilda sig. Bra förutsättningar behövs i form av kostnadsbidrag och arbetstid för de studerande.

Modersmål och Lotsen

Lotsen har pausat sin gruppverksamhet då inflödet av elever är lågt. Prognosen kring kvotflyktingar är nedskrivnen. Däremot kvarstår behov av modersmål och studiehandledning för de elever som redan finns i verksamheten samt de fåtal elever som kommer till. Etableringsersättning från staten förväntas minska framöver vartefter de nyanlända eleverna går ur etableringsperioden.

1.1.3 Kulturskolan

Utifrån nulägesanalys och kommande utmaningar ser Kulturskolan Gotland följande behov:

Grundverksamhet

Kulturskolan har till uppgift att erbjuda barn och unga frivillig undervisning inom olika konstarter. För närvarande solosång, körsång, instrumentalundervisning, dans, teater, musikal, bild & form, samt på prov i år även kreativt skrivande. Det finns också övergripande ”pröva-på”-kurser där eleverna erbjuds olika delar av verksamheten. Verksamheten är delfinansierad med terminsavgifter från deltagarna. Region Gotland har en förhållandevis hög avgift jämfört med andra kommuner. Eleverna i Kulturskolan

kommer framför allt ifrån kulturellt medvetna och/eller resursstarka hem. En mer blandad elevgrupp hade varit önskvärd.

Utveckling

Kostnaden för att delta i kurser är förhållandevis höga. En sänkning av avgifterna skulle möjliggöra för fler att delta. I dagsläget har de resurssvaga föräldrarna ofta ingen möjlighet att klara avgifterna. Ett undantag är att Kulturskolan har vissa medel som kan användas i integrationssyfte. Dessa medel används i olika insatser och projekt.

Under åren har också tekniken utvecklats och många lärare skulle behöva avlastas med tekniska uppgifter i högre grad. Behov av en heltids teknikertjänst finns. I dagsläget har vi temporära lösningar för detta.

Huvuddelen av Kulturskolans datorer kommer inte att kunna uppdateras efter september 2024. Från kalenderår 2005 behöver därför nya enheter köpas in för en kostnad av cirka 200 000 kronor, vilka räknas in i nämndens investeringspott för IT-investeringar.

Kompetensförsörjning

De senaste åren har det blivit allt svårare att rekrytera nya medarbetare. För närvarande är dock alla tjänster besatta.

Pedagogiskt resursutbud

Kulturskolan har ett uppdrag att samordna kulturinsatser mellan olika aktörer och för- och grundskolorna. För ändamålet finns ett nätverk som drivs av Kulturskolan, där utbud och efterfrågan samordnas – också för att uppfylla den så kallade Kulturgarantin. Olika kulturaktörer erbjuder ett rikt utbud, men många skolor har haft svårt att få logistik och resurser att fungera för att kunna ta sig till dessa program.

Lokaler

Eftersom lokalerna är förhållandevis nya sedan några år tillbaka, har Kulturskolan inte begärt utökning av lokaliteterna. Dock är det påtagligt att gränsen är nära till att lokalbehoven inte är tillräckliga – särskilt i ett par ämnen. Det gäller framför allt i ämnena bild & form och teater. Kulturskolan skulle kunna utöka verksamheten utifrån att köerna där är långa.

1.1.4 Barn- och elevhälsa

Grundverksamhet

Barn- och elevhälsan ger stöd till förskolan, grundskolan, gymnasieskolan, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola genom att tillhandahålla de lagstiftade elevhälsokompetenserna i form av skolskoterskor, skolpsykologer, skolkuratorer och skolläkare. I Barn- och elevhälsan finns också hörsel-, syn- och talpedagog, logoped och fysioterapeut samt den förebyggande verksamheten Skolfam där psykolog och specialpedagog är anställda. Logoped kommer succesivt ta över talpedagogens arbetsområden. Kärnan i elevhälsans uppdrag är att stödja eleverna gentemot utbildningens mål, att främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande, att arbeta i samverkan med lärare och övrig personal, skapa en positiv lärandemiljö samt undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling

Den 2 juli 2023 skärptes skrivningen i Skollagen om elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete genom att det tydliggörs att det ska ske på både flera olika nivåer: individ-, grupp- och skolenhetsnivå (SFS 2022:1315) samt att elevhälsan ska delta i skolans systematiska kvalitetsarbete vilket ställer ytterligare krav på Barn- och elevhälsan.

Ett beslut har tagits mellan förvaltningarna att grundskolan ska vara jämbördig part gällande SIP vilket också kommer att ställa ökade krav på grundskolan och elevhälsan. Att både ha rätt och vara skyldig att kalla till SIP när behov finns är något som är lagstiftat för hälso- och sjukvård samt socialtjänst men ej i skollag, men det ger sannolikt vinster i längden för de barn och unga det berör. Samordnade insatser pekas också ut som ett viktigt område för att stävja en begynnande ogynnsam utveckling barn och unga.

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om två mål som direkt berör Barn-och elevhälsan:

1. Andelen elever i årkurs 9 om uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med minst 0,5 procentenheter per år under perioden 2024-2027.
2. Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med minst 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027

Utifrån uppdraget och nulägeskartan har utmaningar och behov sedan tidigare identifierats och med nya lagskrivningar samt Barn- och utbildningsnämndens mål har dessa skärpts och ställer ytterligare krav på verksamheten.

Bakgrund

Vi ser att behovet av elevhälsans kompetenser är fortsatt stort och man efterlyser ytterligare förstärkning ute på skolenheterna. Nationellt fortsätter den självrapporterade psykiska ohälsan och stillasittandet att öka enligt senaste rapport från Folkhälsomyndigheten, vilket vi inte ser något undantag för på Gotland. Man ser också att problematisk frånvaro fortsätter att öka, vilket är en stor riskfaktor för att både nå utbildningens mål och för att utveckla ohälsa och utanförskap. En annan riskgrupp är de barn och unga som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, som i högre grad riskerar att inte lyckas i skolan, en grupp som för närvarande också växer. Utifrån hälsosamtalsenkäterna kan man se att en stor andel av grundskolans elever trivs i skolan, men att stress och oro är ett växande problem. Sömn är en annan riskfaktor och idag går sex av tio 13-åringar och lägger sig efter klockan 23.00 jämfört med en av tio på 80-talet. Detta är bekymmersamt eftersom sömn har stor påverkan på inlärning, koncentration och känsloreglering. Det kommer fler fynd från forskning som visar att digitala medier har negativa effekter på ungdomars psykiska hälsa, såsom sociala medier som stressar, sexuella trakasserier och att förmågan att fokusera påverkas, även om det också finns positiva aspekter av digitala medier.

Att satsa på främjande och förebyggande insatser är således mycket viktigt vilket också riktlinjer, policys och allmänna råd från våra olika myndigheter pekar på och är helt i linje med Regions Gotlands omställningsarbete för God och nära vård -Hälsa genom hela livet. Utifrån det är det betydelsefullt att titta på vilka skyddsfaktorer som finns som vi kan påverka i skolans hägn, såsom ökad rörelse under skoldagen, föräldrastöd, trygga relationer i skolan och studiero och trygghet i klassrummen.

Fortsatt är det ändå en utmaning att hinna med den del av det lagstiftade uppdraget som gäller att främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande, även om vi tagit flera kliv i

positiv utveckling de senaste åren gällande detta. Grundskolans och Barn- och elevhälsans ledningsgrupper bedömer att, trots ramförstärkningen 2022, har inte Gotlands grundskolor tillräckligt mycket av elevhälsans insatser utifrån elevernas behov och för att främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande såsom lagen kräver. För BUN:s del är det centralt också att tillse att förutsättningar och tillräcklig tillgång finns för ett hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbete inom BUN:s ansvarsområde så att omställningen för god och nära vård på Gotland kan realiseras.

Resursskolan

Det har tillkommit en skolenhet, resursskolan, där det finns stora behov av elevhälsa, men inte någon plan fanns för finansiering av densamma, vilket lett till att en betydande del av den utökade ramen som skulle gå till förstärkning av det hälsofrämjande och förebyggande uppdraget gått dit.

Fysioterapeut

Under 2022-2023 har barn- och elevhälsan haft ett projekt med fysioterapeut för att se hur denna kompetens skulle kunna nyttjas för att stärka elevhälsan i det förebyggande arbetet, både gällande psykisk och fysisk ohälsa. Målet på sikt är att detta kommer att bidra till att öka psykisk och fysisk hälsa och förbättra förutsättningarna att nå utbildningens mål. Vi har redan sett effekt genom att vi kunnat införa fysisk aktivitet på recept, ergonomigenomgångar i klassrum, stöd till systematiserade rörelsepåbjudningar i klassrummet, stöd till idrottslärare för elever i behov av särskilt stöd i ämnet Idrott och Hälsa (att börja avvika från lektioner i idrott och hälsa är ofta en risk för ökad problematik frånvaro), tidigt stöd till elever i behov av extra motorisk träning genom handledning till fritidspersonal. Beslut behöver tas om att permanenta fysioterapeutjänst i elevhälsan och finansiering av densamma.

Förskola

Det finns inget krav på elevhälsa för förskola på samma sätt som det finns för grundskola, gymnasieskola och anpassad skola och gymnasieskola (Barnhälsovården har här ansvaret för hälsovård) men Barn- och elevhälsan riktar vissa insatser gentemot förskola, för att arbeta med tidiga hälsofrämjande och förebyggande insatser. Bland annat ges samtliga kommunala förskolor på Gotland psykologisk konsultation och handledning utifrån en rutin så att det sker systematiskt. Detta kan dock i dagsläget bara göras i mycket liten utsträckning och både elevhälsans och förskolans ledningsgrupp ser att man kan göra stora vinster med tidiga insatser, vilket förstärkningen från elevhälsan skulle kunna medföra. Bland annat har en pilot kunnat genomföras på ett fåtal förskolor med en metod som heter Barnets stund. Den har riktats gentemot barn i någon sorts riskzon. Man har sett positiv effekt på främjande av god relation mellan barn och personal, vilket forskningen visar är en betydande skyddsfaktor, samtidigt som det varit en metod som varit lätt att implementera och sprida. Samma gäller ABC föräldrautbildning, en evidensbaserad förebyggande metod, som i dagsläget erbjuds via elevhälsan till grundskolelever och gymnasielever men som skulle kunna utvidgas även till förskola.

Sammantaget

Utifrån detta ser vi behov att förstärka med ytterligare en kurator och en psykolog samt att säkerställa att vi kan behålla och permanenta den fysioterapeutjänst vi haft uppdrag att testa.

1.2 Bedömning av balans mellan uppdrag, mål och resurser 2025–2027

En bedömning av balansen mellan nämndens uppdrag, mål och resurser baserat på resultat 2023 ger en tudelad bild. Verksamhetsberättelsen 2023 andas mycket stolthet. Nämndens verksamheter lever väl upp till målen i styrkorten.

Samtidigt finns utmaningar. Vi har barn och elever som inte har likvärdiga förutsättningar och som saknar goda uppväxtvillkor. Verksamheternas kompensatoriska uppdrag och förmåga att organisera stödfunktioner har blivit allt viktigare. Vi har barn och elever som inte mår bra, som är utsatta för kränkningar och vi har elever med hög frånvaro.

Under planperioden kommer det krävas nya arbetssätt, tillgång till stödfunktioner och samarbete över gränserna. Resurser kommer att krävas för att klara det ökade behovet.

Särskilt tre områden pekas ut som kommer att påverka verksamheten; lärarbristen, likvärdigheten och ekonomin.

Kompetensförsörjning är en av de absolut viktigaste frågorna under åren som kommer och får mycket stor påverkan på hur vi kan säkra likvärdigheten för barn och elever över hela ön. Det kommer att krävas många typer av åtgärder, både kortsiktiga och långsiktiga. En del i detta är alltså vikten av att Region Gotland har en balans i lönebilden och fortsätter utveckla attraktiva arbetsplatser för att så väl behålla befintlig personal som att kunna nyrekrytera. En ytterligare aspekt, av avgörande betydelse, är möjligheten för potentiella nya medarbetare att hitta bostad. Här bör Region Gotland agera gemensamt för att hitta lösningar, då bostadsfrågan kan avgöra om en person, och kanske dess familj, väljer att flytta till Gotland eller inte.

Likvärdigheten mellan skolorna är viktig för möjligheten att skapa verksamhet till bra kvalitet över hela ön. De ekonomiska resurserna är gränssättande då förvaltningens kostnader är höga utifrån många små och spridda enheter. Enligt teoretiska modellberäkningar som bland annat bygger på kostnadsutjämnningen kompenseras Gotland för en skolstruktur bestående av 24 grundskolor. Idag har Gotland totalt 37 skolor, inklusive fristående verksamheter.

Nämndens ekonomi-grundskolan

Skolan har under en följd av år tagit stort ansvar för en ekonomi i balans, ca 100 miljoner kronor har sparats på sex år. Grundskolan har sedan 2017 till 2023 fått se budgettilldelningen minska med 9,5 miljoner kronor för kategorierna undervisning och läromedel, detta på grund av effektiviseringar, besparingar och interna omfördelningar där de senaste årens budgettillskott nettomässigt inte räckt till. Den ekonomiska situationen för grundskolan kopplas även till avsaknaden av de tillfälligt riktade statsbidragen som inkom under åren 2020 till 2022. Tillskotten av tillfälliga statsbidrag för 2020-2022 var enligt nedan tabell:

Statsbidrag	2020	2021	2022	2023
Ersättning sjuklönekostnader	6 790	4 175	6 895	-
Skolmiljarden	-	4 294	4 689	-
Summa	6 790	8 469	11 584	0

Nämndens resultat

Nämndens visar för budgetåret 2023 ett negativt resultat på 38,9 miljoner kronor i och med detta uppnåddes inte effektiviseringskravet. Nämndens samlade negativa resultat förklaras bland annat av att grundskolorna sammantaget gjorde ett negativt resultat om 29,5 miljoner kronor. Grundskolan har, sett över tid, haft svårigheter att uppnå ett balanserat resultat. Det har framför allt varit på fritidsverksamheten som elevtalen blivit lägre år 2023 än vad det planerats för. Anpassad skola hade den största avvikelsen mot budget, ett negativt resultat på 6,9 mnkr, anpassad skola har till budgetåret 2024 få ett ramtillskott på 5,4 miljoner kronor för fler elever 2023. Förskolan hade ett negativt resultat på 3,9 miljoner kronor vilket förklaras av färre antal barn på hösten 2023 än vad det planerats för. Kostnaden för skolskjuts blev högre än beräknat, skolskjutsarna visade ett negativt årsresultat på 6,7 miljoner kronor. Semesterlöneskulden var prognostiserad till balans men ökade till 3,2 miljoner kronor.

Måluppfyllelsen är god

Den samlade bedömningen är att nämnden i hög utsträckning når måluppfyllelse.

Andelen barn 1–5 år i förskolan på Gotland är 90 procent (2022), vilket placerar Gotland bland de kommuner med allra högst andel barn inskrivna i förskolan. Förvaltningen ser detta som positivt då barn som gått i förskola har bättre förutsättningar att lyckas i skolan.

Andelen elever i årskurs 9 behöriga till yrkesprogram på gymnasiet har minskat med 4,2 procent jämfört med föregående år. 82,6 procent av eleverna i Gotlands kommunala skolor uppnådde gymnasiebehörighet vårterminen 2023. Detta är något sämre än resultatet för riket, som är 83,7 procent. Det finns skillnader i skolresultaten mellan kommunala skolor på Gotland och mellan pojkar och flickors resultat.

Det sammanlagda meritvärdet för årkurs 9 i den kommunala skolan för 2023 var 215,6 vilket är lägre än föregående år (224,7). Resultatet är sämre än riket (223,6).

Det går alltså bra för de allra flesta elever i den gotländska skolan men att det återstår mycket att göra för att ge alla elever, oavsett bakgrund, möjligheten att nå de nationella målen och att utvecklas så långt som möjligt. Skillnaderna mellan hur väl elever lyckas i skolan är stora och vi ser även att elevernas bakgrund spelar allt större roll för deras resultat. Elever från studieovana hem och utrikesfödda elever som kommit sent till Gotland under sin skolgång lyckas generellt sett sämre i skolan. Oroande är att allt fler elever uppvisar tecken på psykisk ohälsa, fler elever får en diagnos hos Barn- och ungdomspsykiatri och förskrivningen av ADHD-medicin har ökat kraftigt, särskilt på Gotland. Mot den bakgrunden är det ett gott betyg åt den gotländska skolan att resultatet är i paritet med riket.

2 Mål

2.1 Beslutade mål

Nedan mål beslutades under regionfullmäktiges sammanträde i juni 2023¹ och gäller från och med verksamhetsåret 2024. De tre första målen gäller för alla nämnder och de efterföljande målen är nämndens egna fastställda mål.

Mål

¹ RF § 98

Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras

Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år

Öka antalet invånare i ålder 20-64 med minst 1 000 till mandatperiodens slut

Andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolan ska öka med minst 0,5 procentenheter per år under perioden 2024-2027

Andelen behörig pedagogisk personal inom nämndens verksamheter ska öka årligen under perioden 2024-2027

Likvärdigheten inom grundskolan ska öka årligen under perioden 2024-2027

Andelen elever som skattar gott psykiskt välbefinnande ska öka årligen med minst 0,5 procentenheter under perioden 2024-2027

2.2 Revidering av befintliga mål

Kommer ej att revideras

2.3 Förslag till nya mål

Inga nya mål under planperioden

3 Behov och prioriteringar av resurser 2025–2027

3.1 Inledning, behov prioriteringar

Det ekonomiska läget för regionen² inför 2025- 2027 är uttryckt som – regioner och kommuner befinner sig i ett exceptionellt ekonomiskt läge med hög inflation och kraftigt höjda pensionskostnader, även om inflationen sjunker så kommer de högre nivåerna på priser och inflation att bestå, vilket medför en urholkad köpkraft. Realt sett bedöms skatteunderlaget minska med 0,5 procent för 2024 jämfört med 2023

Regionens budgeterade resultat för 2024 är minus 127 miljoner kronor. För att det inte ska bli ett ännu större underskott krävs att nämndernas budgetar inte överskrids. I resultatplanen beräknas resultatet för 2025 landa på ett positivt resultat på 86 miljoner kronor och för 2026 på 128 miljoner kronor. I prognoserna framåt finns en del osäkerheter som exempelvis inflationens utveckling. Nämndernas förmåga att anpassa verksamheten till den beslutade budgeten 2024 blir avgörande för den ekonomiska ställningen 2025 och framåt.

Regiondirektören har fått i uppdrag att ta fram förslag för att genomföra en effektivisering på motsvarande en procent i snitt per år från 2025, detta är inte inräknat i plankalkylerna. Om effektiviseringar kan genomföras är den ekonomiska situationen framåt mer gynnsam.

3.1.1 Förskolan

Utifrån de behov och kommande utmaningar som beskrivs i det tidigare avsnittet om nulägesanalysen behöver förskolan budgetmässigt förstärkas. Förskolan har anpassat och effektiviserat sin verksamhet och har de senaste fyra åren ökat barnantalet, men kommer framgent inte kunna behålla den ökningen vid ett minskat barnantal. Ett äskande för en höjning av grundbeloppet är av största prioritering för att kunna hantera organisationen där vi minskar antalet medarbetare vilket bara kan göras till en viss gräns med hänsyn till

² Källa: Anvisning strategisk plan och budget 2024–2026

öppetförhållanden och täckning av hela dagen på mindre förskolor. Nedanstående tabell sammanfattar de äskanden som förskolan gör för budgetåret 2024.

Prio	Kategori	Belopp, tkr
1	Höjning av grundbeloppet	2 500
1	Ledningsstöd	1 500
2	Heden/Myggan	3 900
3	Öppna förskolan	500
Summa		8 400

Prio, avser prioritetsordning, där värdet 1 har högsta prioritet, värdet 2 har medel, och värdet 3 har lägsta prioritet

För 2024 har förskolan inget effektiviseringskrav. Det exkluderar dock nutida samt framtida behov och utmaningar som förskolan har för planperioden 2025 - 2027, inklusive ytterligare besparingar.

Förskolan begär ramförstärkning med 8,4 miljoner kronor

3.1.2 Grundskolan inklusive anpassad skola

Utifrån de behov och kommande utmaningar som beskrivs i det tidigare avsnittet om nulägesanalysen behöver grundskolan budgetmässigt förstärkas. Anpassade skolan och resursskolan förväntas växa från ht -24. Den förväntade ökningen av elever kräver ytterligare lärare och lärare med specialpedagogisk kompetens.

Nedan tabell sammanfattar de äskanden som grundskolan inklusive anpassad skola och resursskola gör för budgetåret 2025.

Prio	Kategori	Belopp, tkr
1.1	Höjning av grundbelopp	13 000
1.1	Särskild insatsgrupp	700
Summa		13 700

Prio, avser prioritetsordning, där värdet 1 har högsta prioritet, värdet 2 har medel, och värdet 3 har lägsta prioritet

Grundskolan inklusive resursskola och anpassad skola begär ramförstärkning med 13,7 miljoner kronor

3.1.3 Barn- och elevhälsa

Utifrån de behov och kommande utmaningar som beskrivs i det tidigare avsnittet behöver barn- och elevhälsan budgetmässigt förstärkas. Nedan tabell sammanfattar de behov som barn- och elevhälsan gör för budgetåret 2025.

Prio	Kategori	Belopp, tkr
1	Fysioterapeut	700
2	Insatser mot grundskolan/resursskolan	700
3	Insatser mot förskolan	700
4	HLR-instruktörer	300
Summa		2 400

Prio, avser prioritetsordning, där värdet 1 har högsta prioritet, värdet 2 har medel, och värdet 4 har lägsta prioritet

Förstärkningen gentemot grundskola/resursskola skulle täcka permanentning av fysioterapeuttjänst 1 tjänst för att kunna fortsätta arbeta med ergonomi, fysisk aktivitet och tidiga och förebyggande insatser gällande motorik. Målet är ökat psykiskt välbefinnande,

förbättra förutsättningar för inläring och nå utbildningens mål samt minskad värdefterfrågan på sikt. För närvarande är den tjänsten finansierad av projektmedel som tar slut vid årsskiftet. Tjänsten mot grundskola skulle medföra ökade möjligheter att arbeta med de universella förebyggande insatserna, som PAX, YAM och ABC samt öka tillgängligheten där det finns stora utmaningar. En hälsoekonomisk analys visar att preventivt arbete spar in flera gånger den kostnad insatsen kostade. Omräknat med faktiska kostnader, ett exempel: 12,5 kr besparingar per investerad krona redan efter ett år med PAX (Sarkadi, A., Feldman, I., & Sampaio, F. (2014). Förstudie: Med många bäckar att stämma i). Med förstärkning till förskolan skulle vi kunna förstärka arbetet med stöd till personal kring bemötande, föräldraskapsstöd (ABC) samt utveckla förstärka stödjande insatser för barn i behov av stöd, såsom Barnets stund som förefaller vara en lättimplementerad metod i förskolan. Åskande om budgetmedel föreslås även för att ge idrottslärarna fortbildning i HLR (första hjälpen, hjärt- och lungräddning) för att bli certifierade HLR-instruktörer och på så sätt stärka det undervisningsinnehåll som redan finns angivet i läroplanen.

Barn- och elevhälsan begär en ramförstärkning med 2,4 miljoner kronor.

3.1.4 Kompetensförsörjning, gemensamt

Kompetensförsörjning genom vidareutbildning

Skolverkets lärarprognos 2021 pekar på att det i hela landet totalt saknas ca 12 000 behöriga lärare och förskollärare fram till 2035. Relativt sett pekas Gotland ut som det län som har den största utmaningen. Mer än 50 procent av lärarkåren var över 50 år 2021 och rekryteringsbehovet på Gotland beräknades i prognosen till ca 800 förskollärare och lärare fram till 2035. Det motsvarande 77 procent av hela lärarkåren 2020. Trots att många studenter söker till lärarutbildningarna i Sverige, kommer antalet utbildade lärare inte att räckas till.

Förvaltningens HR-enhet arbetar brett för att möta utmaningen. Det handlar om alla delar inom HR-processerna; attrahera, rekrytera, introducera, utveckla, behålla och avveckla på bästa sätt för att säkerställa att verksamheten har rätt kompetens. Ett huvudspår inom kompetensförsörjningsarbetet ryms under rubriken utveckla och handlar om att förbättra förutsättningarna för befintliga lärare/medarbetare som vill och kan vidareutbilda sig, för att på så sätt komplettera med den behörighet som saknas där bristerna är som störst. Även Skolverket konstaterar att det sk utbildningsspåret är ett av de viktigaste verktygen för att möta kompetensförsörjningsutmaningen vad gäller att tillgodose behovet av legitimerade lärare.

För att motivera möjliga medarbetare arbetar förvaltningen med kombinationer av statsbidrag för vidareutbildning och olika studieerbjudanden. Det kan till exempel handla om viss ledighet med bibehållen lön och ersättning för resor och studielitteratur. Studieerbjudanden är ett verktyg som arbetsgivaren kan styra över och som gör en skillnad, men det är också ett verktyg som behöver finansieras särskilt. Inför VT 24 beräknas 26 personer vara kvar i någon form av studier med sponsring från arbetsgivaren. För att kunna finansiera studieerbjudanden för ytterligare cirka 10 personer beräknas ett behov av en förstärkning av HR-enhetens budget med motsvarande 700 000 kronor.

Gotlands löneläge och fortsatta satsningar

För att stärka konkurrenskraften behöver fortsatta satsningar göras på framför allt de mest svårrekryterade grupperna inom lärarkåren, men också på skolledarkåren, för att både behålla och för att kunna rekrytera duktiga lärare och skolledare. Generellt kan noteras att kompetensbristen finns inom allt fler grupper, både i riket som helhet och inom Region

Gotland. BUN uppmanar RS att ta hänsyn till behovet av förstärkt löneökningstrymme i budgetarbetet, så att Region Gotland har löner som ligger på mediannivå i förhållande till riket.

Utökad/förstärkt introduktion

För att öka kvaliteten och förbättra förutsättningarna för korttidsvikarier inom för- och grundskolan behöver introduktionen förstärkas/utökas, från en kortare teoretisk del till en del som också omfattar viss praktik. Även den teoretiska delen behöver utvecklas/förbättras. BUN begär en ramförstärkning motsvarande 50 000 kronor för att utöka/förstärka introduktionen inom för-och grundskolan.

Nedan tabell sammanfattar de äskanden som kompetensförsörjning gemensamt gör för budgetåret 2025.

Prio	Kategori	Belopp, tkr
1	Kompetensförsörjning vidareutbildning	700
2	Utökad/förstärkt introduktion	50
Summa		750

Prio, avser prioritetsordning, där värdet 1 har högsta prioritet, värdet 2 har medel, och värdet 3 har lägsta prioritet

Inom området gemensam kompetensförsörjning begärs en ramförstärkning motsvarande 750 000 kronor

3.1.5 Digitalisering

Skolväsendet har ett uppdrag i skollagen och läroplanerna att alla barn och elever ska ha samma möjligheter att utveckla sin digitala kompetens inför ett framtida samhälle där de ska vara verksamma. Ny teknik och digitalisering är också en av nycklarna för medarbetare att hitta nya effektivare arbetssätt, att utveckla samverkan samt bli en än mer tillgänglig förvaltning. Digitaliseringen skall också syfta till att stärka det pedagogiska uppdraget genom nya och varierande verktyg, förbättra processer inom administrativa och centrala funktioner samt öka likvärdigheten. Kraven på att följa med i samhällsutvecklingen, följa upp och utvärdera genomförda insatser samt att arbeta strategiskt och långsiktigt inom området har ökat och är därmed högt prioriterat i förvaltningens arbete. Detta kräver en ständig och fortgående kompetensutveckling inom det digitala området för alla våra medarbetare vilket förtydligas nedan under avsnittet om investeringar.

Satsningen på att fortsatt utveckla hela förvaltningens digitalisering pågår och en översyn av hela systemarkitekturen inom utbildnings- och arbetslivsförvaltningen pågår. Utöver detta tillkommer det regionövergripande arbetet med införande av både objektsförvaltning och e-arkiv, där varje förvaltning behöver investeringsutrymme för ett lyckat införande. Den alltmer komplicerade IT-arkitekturen med ökat antal system, krav på en fungerande integration mellan dessa samt en god kontroll vad gäller GDPR och informationssäkerhet medför krav på en ökad arbetsinsats.

Under planperioden planeras flera olika projekt i syfte att utveckla verksamheternas processer vilket beskrivs närmare under kapitel IT-investeringar.

Inom området digitalisering begärs en ramförstärkning med 530 000 kronor

3.1.6 Kvalitetsutveckling

Det systematiska kvalitetsarbetet inom förvaltningen har i dag en inarbetad struktur med resultatinsamling, analysarbete och uppföljning i dialogform för skolledare. De stora processerna är tydliga vilket skapar trygghet och tillit, även om tidplanerna ofta är alldeles korta. För att hålla i och även utveckla arbetet behöver det fortsatt finnas långsiktighet, uthållighet och ett verksamhetsnära ledarskap vilket leder till att varje process blir mer trovärdig och värdeskapande. Det finns dock fortsatt ett behov av att öka delaktigheten i analys- och uppföljningsarbetet tillsammans med chefer och medarbetare. En del av prioriteringarna under kommande år är följande utvecklingsarbete, i övrigt hänvisas till verksamhetsplan-24.

Det utbildnings- och arbetslivsförvaltningen ser som utvecklingsområden framåt, inom kvalitetsarbetet, är

- Ett utvecklat analysarbete – att fortsätta arbetet med att följa upp och beskriva vad och hur vi utvecklar, identifiera eventuella brister och utveckla arbetet med att fånga upp avvikelser för att kunna arbeta än mer förebyggande och utvecklande.
- Fortsatt utvecklingsarbete i att leda för hållbarhet
 - Hur våra arbetssätt och processer kan utvecklas, ge stöd och blir hållbara för dem som förväntas utföra arbetet. Genom god inre hållbarhet anser vi att vi förbättrar våra möjligheter till att ge god yttre hållbarhet.
- Utveckla förvaltningens chefsstöd ur ett kvalitets- och likvärdighetsperspektiv
- Utveckla förvaltningens kvalitetsdialoger och rapporter genom att tydligare använda dessa som underlag för att forma aktiviteter, delaktiviteter och handlingsplaner.
- Arbeta än mer med resultat och indikatorer. Hur, vad och varför vi samlar in och använder statistik för att kontinuerligt utveckla analys- och uppföljningsarbetet.
- Arbete med nämndmål och fortsatt implementering av Region Gotlands nya styrmodell.

Sammantaget viktiga övergripande delar som när de fungerar väl formar en professionell och stabil organisation som i förlängningen skapar värde för de vi är till för. För att de elever som har förstärkt behov av särskilt stöd ska nå kunskapsmålen behöver förvaltningen samverka med andra förvaltningar. Samarbetet med socialförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen utvecklas ständigt och är oerhört viktigt. Samverkansmodellen utvärderas och utvecklas kontinuerligt. Ett mycket viktigt fokusområde är de elever som är frånvarande från skolan av olika orsaker och det är oroande att den psykiska ohälsan ökar hos våra elever och att det även går ner i lägre åldrar.

Förvaltningen avser att i första hand omfördela resurser inom befintlig budgetram för att finansiera detta.

3.1.7 Driftskonsekvenser gällande investering och nybyggnation av lokaler

För att möta ökningen av antalet elever i upptagningsområdet Roma görs en tillfällig interimslösning med moduler som placeras på Romaskolans skolgård. Modulerna avser tre klassrum och har en direkt driftskostnad för etablering och bygglov motsvarande 850 000 kronor år 2025. Hyreskostnaden för modulerna är per år 480 000 kronor.

För Alléskolan och Väskinde förskola som är nybyggnationer har nämnden för 2024 fått ramtillskott för ökade hyreskostnader utifrån tillträdesdatum 2024. För att klara år 2025 behövs ytterligare ramtillskott som motsvarar hyreskostnaden för hela budgetåret 2025. Nedan tabell sammanfattar äskande om ramtillskott för 2025 års budget.

Kategori	Belopp, tkr
Romaskolan, moduler, driftkostnad	850

Romaskolan, hyra	480
Väskinde förskola, hyra	1 545
Alléskolan, hyra	4 421
Summa	7 296

Förvaltningen begär ramförstärkning med 7,3 miljoner kronor

3.2 Driftbudget 2025 - 2027

3.2.1 Ramförändringar i sammandrag

Jämförelse med budget år 2024	2025	2026	2027
Resursfördelning, barn och elevvolym	-9 838	-23 789	-37 045
Resursfördelning, anpassad skola	4 882	4 882	4 882
Resursfördelning, strukturbidrag	5 710	5 300	4 581
Externa avtal fristående samt skolskjuts	9 795	19 458	29 047
Förskola	4 000	4 000	4 000
Grundskola inkl anpassad skola	13 700	13 700	13 700
Barn- och elevhälsan	700	700	700
Kulturskola	-	-	-
Kompetensförsörjning, gemensamt	700	700	700
Digitalisering	530	530	530
Driftkonsekvenser lokaler	7 300	6 450	6 450
Finansieringsprincipen	-	-	-
Summa, tkr	37 479	31 932	27 545

Tabellen sammanfattar budgetbehoven för planperioden som beskrivs i avsnittet ”Behov och prioritering av resurser 2025–2027” och avser prioritering 1.

Enligt tidigare inlämnad mål- och budgetskrivelse för 2024–2026 är ramjustering för något färre antal barn och elever inarbetade i plankalkylen för åren 2025–2027. Vid omräkning av antalet barn och elever inför mål- och budgetskrivelsen 2025–2027 är antalet barn och elever färre än vad som tidigare har angetts. Den sammanlagda ramminskningen som begärs till resursfördelningen är 9,8 miljoner kronor och avser 92 färre barn och elever. Utöver ramjusteringar för förändringar i barn- och elevvolym begärs kompensation för externa avtal och indexökning för skolskjutsar med 9,8 miljoner kronor, se vidare i avsnittet ”Kompensation för externa avtal”. Verksamheternas behov av resurstilldelning är sammanställt utifrån den bedömning om prioritetsordning av äskande som verksamheten har gjort.

3.2.2 Resursfördelningsmodell

I barn- och utbildningsnämndens mål och budgetskrivelse för 2025–2027 finns medel upptagna för volymminskningar i antalet barn och elever till 9,8 miljoner kronor för 2025, för 2026 en fortsatt volymminskning motsvarande 14 miljoner kronor och för 2027 ytterligare volymminskning motsvarande 13,3 miljoner kronor. Ackumulerat för planperioden och i en jämförelse med år 2024 blir detta ett minskat behov på 37,1 miljoner kronor, detta exkluderar löneuppräknings samt andra indexuppräknings för planperioden.

Enligt befolkningsprognos³ för 2024–2033 beräknas det genomsnittliga födelsetalet på Gotland ligga på drygt 454 under planperioden 2025–2027 för att minska något under perioden 2028–2033. I jämförelse med föregående år så är befolkningsutvecklingen betydligt lägre inom nedan beskrivna åldersintervaller och år. Med andra ord kan sägas att nuvarande prognos pekar mot färre antal barn och elever i jämförelse med föregående befolkningsprognos.

Nedan tabell 1.5 (a) beskriver den framtida befolkningsutvecklingen per åldersintervall.

Tabell 1.5 (a): Population Gotland-Antal barn och elever 2024 - 2033⁴

Skolform ålder och år	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	33-24
0-år	456	456	456	453	450	448	447	443	440	438	-18
Förskola (1-5)	2 645	2 580	2 553	2 485	2 477	2 465	2 458	2 450	2 438	2 426	-218
Förskoleklass (6)	613	591	556	596	536	536	531	531	531	528	-85
Grundskola (7-9)	1 942	1 970	1 899	1 807	1 792	1 738	1 718	1 656	1 651	1 646	-296
Grundskola (10-12)	2 033	1 972	2 002	1 994	2 020	1 952	1 865	1 850	1 800	1 781	-252
Grundskola (13-15)	2 116	2 085	2 042	2 058	2 001	2 029	2 021	2 046	1 982	1 899	-217
	9 804	9 655	9 508	9 393	9 275	9 169	9 040	8 976	8 841	8 718	-1 086

I tabell 1.5 (b) anges det förväntade antalet barn och elever inom berörda skolformer. I förskoleklass och grundskola beräknas 100 procent av den prognostiserade populationen delta, i fritidshem 60,8 procent av berörda åldersgrupper och i förskolan beräknas 98,3 procent av 1–5 åringarna delta. Förhållandet av fördelningen av barn och elever mellan fristående- och kommunal huvudman baseras på bokslutet 2023. Grunden för planperiodens volymberäkningar är hämtade från regionens beställda befolkningsprognos från företaget Statisticon AB. Av tabellen framgår att för år 2024 är prognosen⁵ 108 fler barn och elever i jämförelse med budget 2024, detta kommer att medföra att resursfördelningen beräknas göra ett underskott år 2024. Inför år 2025 är prognosen 92 färre barn och elever i jämförelse med budget 2024.

Tabell 1.5 (b): Förväntat antal deltagande barn och elever 2024 - 2027

År	Budget	Prognos	Plan	Plan	Plan
	2024	2024	2025	2026	2027
Förskola	2 603	2 618	2 536	2 509	2 443
Fritidshem	2 789	2 789	2 756	2 709	2 673
Förskoleklass	623	613	591	556	596
Grundskola	5 987	6 090	6 027	5 943	5 859
Summa	12 002	12 110	11 910	11 717	11 571
<i>Förändring i jämförelse med budget 2024</i>			<i>-92</i>	<i>-285</i>	<i>-431</i>

Tabell 1.5 (c) visar den budget som nämnden behöver för att ligga rätt i förhållande till de barn- och elevframskrivningar som tidigare nämnts, exklusive löne- och indexuppräknningar för planperioden. År 2025 innebär en budgetminskning med 9,8 miljoner kronor för att sedan under resterande del av planperioden fortsätta att minska.

³ December 2023

⁴ Källa: Statisticons befolkningsprognos 2024 – 2033, december 2023

⁵ Detta antagande bygger på befolkningsprognosen

Tabell 1.5 (c): Behov av budgetkompensation per år för volymförändringar 2025 – 2027, tkr (+ökat behov, - minskat behov)

<i>Resursfördelningsmodell/flöden</i>			
<i>Jämförelse med budget år 2024, tkr</i>	2025	2026	2027
Förskola	-9 969	-13 432	-21 904
Fritidshem	-961	-2 671	-4 021
Förskoleklass	-1 718	-4 002	-1 371
Grundskola	2 811	-3 684	-9 748
Summa	-9 838	-23 789	-37 045
<i>Förändring i jämförelse per år</i>		<i>-13 951</i>	<i>-13 257</i>

Enligt tidigare inlämnad mål- och budgetskrivelse för åren 2024–2026 framhölls ett minskat behov av budget inför år 2025. Inför planperioden 2025–2027 har behovet av budget minskat ytterligare. Tabell 1.5 (d) nedan visar jämförelser mellan planperiodernas prognoser.

Tabell 1.5 (d): Jämförelse av budgetkompensation för år 2025 avseende volymförändringar, tkr (+ökat behov, - minskat behov)

<i>Resursfördelningsmodell/flöden</i>	<i>Tidigare</i>	<i>Reviderad</i>	<i>Differens</i>
År	2025	2025	Budget
Förskola	-3 072	-9 969	-6 898
Fritidshem	-677	-961	-284
Förskoleklass	-591	-1 718	-1 127
Grundskola	-3 903	2 811	6 714
Summa	-8 242	-9 838	-1 595

Tidigare, avser äskande i mål och budgetskrivelse 2024-2026

Reviderad, avser äskande i mål och budgetskrivelse 2025-2027

Anpassad skola

Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att få till en resursfördelningsmodell för elever i anpassad skola. Det förvaltningen kan se i nuläget är att det behövs kompensation för den volymökning som kommer att bli under innevarande år. Prognosen är åtta fler elever i anpassad skola för 2024 och motsvarar 4,9 miljoner kronor. Till budgetåret 2025 beräknas det vara lika många elever som 2024. Till nästa mål och budgetskrivelse räknar förvaltningen med att ha en resursfördelningsmodell för hela planperioden.

Tabell 1.5 (e): Behov av budgetkompensation för volymförändringar 2024 – 2025, tkr (+ökat behov, - minskat behov)

<i>Resursfördelningsmodell/flöden</i>	
År	2025
Alla skolformer inom anpassad skola	4 882
Summa	4 882

Avser ökning med åtta elever

Strukturbidrag – bidrag till små skolor utanför Visby tätort

Nuvarande budgetmodell som avser bidrag för tomma platser till små skolor utanför Visby tätort har inte full budgettäckning (landsbygdsstöd). Modellen beräknas inte på hela undervisningsresursen utan kompenserar endast bara för den del som avser lärarresurs, antal elever per lärare. Modell tar även inte hänsyn till volymförändringar kopplat till budget, då budgeten är en rambudget på 9,4 miljoner kronor. Den demografiska

utvecklingen⁶ visar att elevtalen framöver kommer att minska i de skolområden där modellen tillämpas. Förvaltningen har beräknat att ramtillskott enligt resursfördelningsmodell behövs för 2025 som fullt ut kompenserar för tomma platser, se nedan tabell

Tabell 1.5 (f): Förväntat antal tomma platser 2025 - 2027

Resursfördelningsmodell/flöden

År	2025	2026	2027
Åk F-6	65	57	55
Åk 7-9	170	171	161
Summa	235	228	216
<i>Förändring i jämförelse med budget 2024</i>		-7	-19

Antal tomma platser är differensen utifrån planerad volym i förhållande till den volym som krävs för att hålla en skola med undervisning. Svårigheter finns att beräkna den planerade volymen då beräkningsunderlaget inte tar hänsyn till det fria skolvalet. Beräkningsunderlaget är baserat på de elever som idag finns inskrivna i elevregistreringssystemet Edlevo.

Tabell 1.5 (g): Behov av budgetkompensation per år för volymförändringar 2025– 2027, tkr (+ökat behov, - minskat behov)

Resursfördelningsmodell/flöden

År	2025	2026	2027
Åk F-9	5 710	5 300	4 581
Summa	5 710	5 300	4 581
<i>Förändring i jämförelse per år</i>		-410	-719

Beloppen avser det samlade kompensationsbeloppet som behöver utgå för tomma platser.

3.2.3 Generella statsbidrag enligt finansieringsprincipen

Finansieringsprincipen tillämpas när riksdagen, regeringen eller statliga myndigheter beslutar om regeländringar som tar sikte på de verksamheter som bedrivs av kommuner och landsting. Exempel på sådana beslut är när:

- införande av nya obligatoriska uppgifter.
- frivilliga uppgifter blir obligatoriska
- det kommunala ansvaret för vissa uppgifter tas bort eller avregleras
- staten ändrar ambitionsnivåerna för befintlig verksamhet

Finansieringsprincipen är grundläggande för de ekonomiska relationerna mellan staten och kommunsektorn, och gäller i båda riktningarna. Principen innebär att kommuner och landsting inte ska behöva höja skatten eller prioritera om annan verksamhet för att finansiera statliga beslut.

På senare år har flera genomgripande reformer genomförts inom nämndens verksamhetsområden och förmodligen kommer det även i framtiden att ställas krav på omställningar och genomförande av nya reformer inom nämndens ansvarsområden.

Förvaltningen har under flera år haft ambitionen att säkra att finansieringen av statliga beslut som regleras i den kommunalekonomiska utjämningen och berör gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhetsområden också tillförs den utförande nämnden.

⁶ Uppgift hämtad från Region Gotlands befolkningsprognos, Statisticon AB, skolupptagningsområde, exkluderar vårdnadshavares val utifrån det fria skolvalet

Nämnden kommer inom ramen för de generella statsbidragen⁷ att avstå att äska om budgettillskott, detta med hänvisning till det ekonomiska läget. Tabellen nedan redovisar nytillkomna generella statsbidrag inom nämndens verksamhetsområden:

Finansieringsprincipen	
Aktivitet	Belopp, tkr
1. Stärkta och bemannade skolbibliotek	1 256
Summa	1 256

1. Att elever kan läsa och förstå det de läser är viktigt för deras möjligheter att utveckla kunskap i alla skolämnen och för att de ska vara väl förberedda för vidare studier, yrkesliv och samhällsliv. Skolbibliotek kan ha avgörande betydelse för att främja elevers läsande. Tillgången till ändamålsenliga skolbibliotek ser i dag mycket olika ut. Regeringen avser därför att vidta åtgärder för stärkta och bemannade skolbibliotek

Noteras bör att regeringen sedan tidigare har beslutat om stora generella statsbidrag som berör nämndens verksamhetsområden som exempelvis nya och gamla välfärdsmiljarderna⁸. Där pandemin har spelat roll för tilldelningen men även att flera kommuner redan innan pandemin befann sig i en ansträngd situation. Välfärdsmiljarder har tillförts kommunerna för att bidra med stabilitet och trygga tillgång till en bra skola, vård och omsorg. Region Gotlands del av de nya och gamla välfärdsmiljarderna på 14 miljarder kronor år 2022 var cirka 81,6⁹ miljoner kronor.

3.3 Kompensation för externa avtal

Behovet av kompensation är beräknat utifrån kravet på ”lika villkor” för förskola, fritidshem skolverksamhet oavsett kommunalt eller fristående huvudmannaskap. Skyldighet finns att bidragen till fristående verksamhet skall ligga på samma nivå som anslagen till regionens skolverksamhet, vilket innebär att exempelvis lönekostnadsökningar, till följd av lönerrevision skall kompenseras även till fristående huvudman. Här har löneutvecklingen som en funktion av barn och elevtalen beräknats enligt avtalsrörelsens märke med 3,3 procent per år under perioden 2025 till 2027 och övriga indexantaganden som måltider och lokaler med respektive tio procent och tre procent samt skolskjutsar inklusive specialskjutsar generellt enligt branschindex med 3,2 procent per år.

Underlag för Externa avtal, jmf 2024	2025	2026	2027
Undervisningsresurs (löner, index 3,3 procent):			
Fristående förskolor: 78 886 tkr			
Fristående fritidshem: 13 593 tkr	5 354	10 576	15 724
Fristående förskoleklass: 4 900 tkr			
Fristående grundskolor: 64 854 tkr			
Fristående måltidskostnader, index 10 procent	1 914	3 827	5 741
Fristående lokalkostnader, index 3 procent	784	1 568	2 353

⁷ Uppgifter hämtade från SKR:s Specificering av generella statsbidrag i anslaget för kommunalekonomisk utjämning för kommuner åren 2022 - 2025, publicerad 2023-01-25

⁸ Gamla välfärdsmiljarden beslutades till budget år 2017 samt nya välfärdsmiljarden år 2019

⁹ Folkmängd 2021-12-31 i Region Gotland multiplicerat med 668 kronor per invånare, källa SCB samt SKR

Köp av stödverksamhet, index 3,2 procent:			
Skolskjutsar, huvudskjutsar	1 387	2 773	4 160
Skolskjutsar, specialskjutsar	357	713	1 070
Summa, tkr	9 795	19 458	29 047

3.4 Taxor och avgifter, interna och externa

Barn- och utbildningsnämnden följer de taxor som är beslutade i lag eller genom regionfullmäktige. Inga kända förändringar i taxor och avgifter planeras under planperioden.

4 Investeringsförslag med motiveringar 2025–2029

4.1 Lokaler

Nämndens verksamheter har fortsatt behov av investeringar. Behoven som beskrivs exkluderar kostnader för förstudier och projektering. Av erfarenhet vet vi att den kostnaden brukar beräknas till 10 procent av den totala investeringen. Det övergripande målet är att nå balans mellan organisationens behov av och tillgång till lokaler med beaktande av den långsiktiga regionnyttan. Strävan är att få de kortsiktiga insatserna att följa en linje så att de gynnar våra långsiktiga mål och bidrar till Region Gotlands strategiska lokalplanering. Den region- och förvaltningsövergripande lokalsamordningen är ett prioriterat utvecklingsområde.

I arbetet har förvaltningen utgått från nuvarande investeringsbudget, exploateringsplan, lokalbehovsplan 2025–2034, lokalförsörjningsplan samt kompletteringsbudget. I Mål- och budgetskrivelsen görs ett kortsiktigt beloppsbaserat investeringsförslag för 5 år som bildar beslutsunderlag till regionfullmäktiges beslut om investeringsbudget.

I arbetet har alla förvaltningens verksamheter beaktats och hänsyn tagits till volymförändringar, befolkningsprognoser eller andra förändringar som till exempel lag- eller myndighetskrav för att arbetet skall vara långsiktigt hållbart.

Lokalbehovsplan 2025–2034 visar att under planperioden så minskar grundskolans elevunderlag och förskolans underlag är i stort sett detsamma. Vilket innebär att organisation, lokalsamordning och lokalnyttjande successivt behöver anpassas.

Utifrån tidigare politiska beslut kommer så gott som alla enheter inom förskolan och grundskolan att finnas kvar, vilket innebär att lokalkostnaderna kommer att öka de närmsta åren. Till största del beror detta på utökade investeringsbehov i lokalerna i jämförelse att genomföra en minskad organisationsstruktur. Till viss del beror kostnaderna på att ersätta byggnader med tidsbegränsade bygglov med permanenta byggnader eller att avveckla dessa och återställa mark och byggnad. Även krav på likvärdighet medför investeringsbehov på ett antal enheter. Investeringar för också med sig en ökad driftskostnad på cirka 10% av investeringen.

Det finns ett växande behov av platser inom förskolan för barn med flerfunktionsnedsättningar vilket i viss mån även avspeglar sig i behovet av fler platser inom anpassad skola. Dessa barn kommer från hela Gotland men behöver ha gemensamma avdelningar/förskola där samlad specialkompetens kan erbjudas. Förvaltningen ser det också som det bästa alternativet att antalet platser utökas där avdelningar redan finns.

Det är normalt sett ca 1 % av eleverna som är i behov av anpassad grundskola. Skolformen beräknar en viss ytterligare ökning under planperioden. I kombination med strukturella förändringar ger det ett visst investeringsbehov.

Mer information finns i Investeringsprognos BUN 2025–2029

4.1.1 Redovisning kring Alléskolan

Alléskolan på fastigheten Visby Pjäsen 14 startade år 1995 som en provisorisk lösning på ett ökande elevantal i Visby. Skolan är idag en enparallellig F-6 skola med som är evakuerade till tillfälliga lokaler på Södervärn skolans område. Den nu rivna Alléskolan hade i sitt dåvarande skick ett föreläggande gällande ljudmiljö orsakade av ventilationsanläggningarna och placeringen av dessa, vilket ligger till grund för en nybyggnation. Alléskolan ses med sitt läge i en expansiv del av staden helt nödvändig att behålla.

Rivningsarbeten och nybyggnation av Alléskolan startade hösten 2023 och invigning av den nya Alléskolan sker till höstterminen 2024.

En positiv konsekvens av nybyggnationen är att Humlegårdsskolan årskurs F och 1 flyttas till Alléskolan och ger utrymme för en utbyggnad av förskolan Humlan med möjlighet till en specialavdelning för barn med flerfunktionsnedsättningar. Som resultat av en utökad verksamhet på Alléskolan möjliggörs även flytt av barnen på Lindens förskola till Humlegårdsskolans nuvarande lokaler, vilket i sin tur leder till möjlighet att lämna lokalen för nuvarande Lindens förskola.

Inriktningsbeslutet är sedan 2020 att projektera för en nybyggnation av en två-parallellig skola F-6 då renovering av befintlig byggnad ansetts för kostsam och osäker. Nybyggnationen är uppskattad till en kostnad om 137 miljoner kronor vilket ger en ökad driftskostnad på ca 13 miljoner kronor per år, när det är färdigbyggt. Projektet följer tidplan och budget.

Arbetet med upphandling av möbler beräknas vara klar i slutet av februari eller början av mars. Slutbesiktning är inplanerad till 13/5–15/5. Datum för invigning är dock ännu inte helt fastställt då hänsyn behöver tas till när verksamheten är inflyttad och uppstartad. Skolbyggnaden planeras att överlämnas till UAF den 3 juni 2024.

Mer information finns beskrivet i ärende BUN 2018/962, Alléskolan om- och tillbyggnad.

4.2 IT-investeringar

Utifrån behovet av en sammanhållen strategi för digitalisering med en samsyn från förskola till högstadium kring val av digitala verktyg tog förvaltningsledningen 2022, utifrån då genomförd kartläggning, beslutet om en genomförandeplan på 3-4 år, inklusive utbyte av äldre devices (digitala verktyg). Detta behöver beaktas i investerings och driftbudget för planperioden.

Implementeringen av lärplattformar inom BUN:s ansvarsområden beräknas avslutas under 2024 då plattformarna övergår till verksamheternas drift med fortsatt centralt stöd kring utbildning och utveckling. Upphandling av nytt elevjournalssystem pågår och beräknas införas och implementeras under 2024–2025. Parallellt med dessa påbörjas nu projektet att införa digitala nationella prov (DNP). Projektet kommer under 2024–2025 att genomföra en översyn av trådlösa nät inom grundskola – vuxenutbildning men även undersöka

belastningsbegränsningarna inom regionens fasta nätverk samt säkra integrationslösningar från regionen till extern mottagare.

Kompetensutveckling och utbildningsinsatser inom digitaliseringsområdet behöver genomföras kontinuerligt och parallellt med införanden av nya system och ny teknik. Här kommer AI att kräva mer riktade utbildningar både vad gäller medarbetare, lärare och elever men också riktlinjer kring nyttjandet. Detta för att säkra arbetet kring GDPR och informationsläckage men också säkra bedömningen av elevernas kunskaper samt förebygga desinformation av olika slag i syfte att stärka demokratin.

Det fortsatta arbetet med att upprätthålla nivån vad gäller våra digitala klassrum på öns alla enheter kommer att kräva insatser över tid då teknikutvecklingen går snabbt och dagens teknik snabbt blir gårdagens teknik. Här har vi fortfarande inte iordningsställt alla idrottshallar med rätt digital utrustning utifrån läroplanens krav på digitalisering.

Kontinuerligt underhåll av den digitala infrastrukturen är här en grundförutsättning. Inom områdena digitala klassrum samt inköp av iPads och datorer påverkas vi tydligt av senaste årets kostnadsökningar.

Slutsats

Förvaltningen har ett flertal inplanerade, ovan beskrivna, projekt och arbetsområden som bidrar till utveckling inom digitaliseringsområdet såväl centralt som för respektive avdelning och verksamhet. Flertalet av dessa digitala utvecklingsprojekt bidrar även till en utveckling och effektivisering av förvaltningens arbetssätt inom administration, uppföljnings- och kvalitetsarbete mm. En effektiv förvaltning av våra digitala system och tjänster kräver också en central hantering av processer och system samt att erforderliga resurser avsätts för att klara uppdragen som ingår i objektsförvaltaransvaret. Detta samt de framåtsyftande pedagogiska utvecklingsarbetena för att upprätthålla och utveckla verksamheternas pedagogiska nivå riskera dock att falla då förvaltningen till 2023 fått minskad investerings- och driftbudget inom IT. Förvaltningen kommer av den anledningen behöva kompenseras för 2023-års nedskärningar under planperioden.

Utifrån ovanstående sammanfattning är det tydligt att en reducerad IT-investeringsbudget inte är en framkomlig väg.

Bilageförteckning

Bilaga 1: Investering lokaler och IT BUN 2025–2029

Bilaga 2: Investeringsplan BUN 2025–2029